BENDRASIS AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. PROJEKTO RENGIMO PAGRINDAS

Biržupio gatvės Lašų k. kapitalinio remonto parengimo ir darbų atlikimo užsakovas – Rokiškio rajono savivaldybės administracija. Kapitalinio remonto projektas parengtas vadovaujantis sutartimi bei Rokiškio rajono savivaldybės administracijos (Statytojo) patvirtinta technine užduotimi, bei normatyviniais statybos techniniais dokumentais.

Kapitalinio remonto aprašą parengė AB „Kelių priežiūra“, adresas - Savanorių pr. 321C. LT-20120, Kaunas, el. paštas info@keliuprieziura.lt, tel. (8 37) 202 340.

Šis aiškinamasis raštas apima Biržupio gatvės Lašų k. kapitalinio remonto sprendinius ir turi būti skaitomas kartu su brėžiniais ir techninėmis specifikacijomis. Šio aiškinamojo rašto turinys negali būti taikomas kitiems objektams.

Vadovaujantis LR Statybos įstatymo 6 straipsnio 4 punktu ir statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 1 priedo reikalavimais, patvirtiname, kad projekto sprendiniai atitinka nustatytus esminius statinių reikalavimus, įstatymų, kitų teisės aktų, privalomųjų projekto rengimo dokumentų, normatyvinių statybos techninių, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus, nepažeidžia valstybės, neįgaliųjų integracijos, visuomenės ir trečiųjų asmenų interesų.

1 lentelė. Informacija apie projektuojamą objektą

Statinio vieta	Biržupio g. Lašų kaimas
Statinio pavadinimas	Kriaunų seniūnijos Lašų kaimo Biržupio gatvės kapitalinio remonto techninis darbo projektas
Žemės sklypo numeris	–
Statinio unikalus numeris	4400-2904-6271
Statybos rūšis	Kapitalinis remontas
Statinio klasifikavimas pagal naudojimo paskirtį	Susisiekimo komunikacijos
Statinio kategorija	Neypatingasis statinys
Gatvės kategorija	Ds
Statinio projekto rengimo etapas	Techninis darbo projektas

0	2025	Statybos leidimui. Konkursui. Statybai
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)

Projekto rengimo pagrindas

Projekto užsakovas – Rokiškio rajono savivaldybės administracija. Projekto rengėjas - AB „Kelių priežiūra“. Projektas parengtas pagal pateiktą techninę užduotį, vadovaujantis prisijungimo sąlygomis.

Prieš rengiant projektą buvo atlikti:

- Geodeziniai tyrimai. Topografinė – geodezinė nuotrauka M 1:500;
- Inžineriniai geologiniai tyrinėjimai;

2. ESAMA PADĖTIS

Nagrinėjama Lašų k. Biržupio g. atšaka nuo Norkūnų g. nagrinėjama gatvė baigiasi akligatviu, gatvės ilgis apie 202 metrų. Vietovė užstatyta.

Esama gatvės ruožo danga – žvyro danga, plotis apie 4,0 m, neatitinka „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ reikalavimų Gatvės ruožo dangos būklė prasta: nelygi, susiformavusios duobės, provėžuota, kuriose kaupiasi paviršinis vanduo. Gatvės viduryje želia žolė. Didžiausias išilginis nuolydis – 3,60 %, mažiausias – 1,30 %. Paviršinio vandens surinkimo įrenginių nėra, vanduo nubėga į gatves šlaitus ir esamomis pralaidomis išbėga šlaitu bėga žemyn.

Eismo intensyvumas gatvės ruože nėra didelis, gatve naudojasi vietos gyventojai. Išsamius tyrimus pateikė „Vilnius Tech“ Kelių tyrimo institutas (toliau KTI), skaičiavimų ataskaita pridedama prieduose.

Projektavimui panaudotas vietovės skaitmeninio modelio paviršius, kuri suformuotas iš gautų geodezinių matavimų duomenų ir topografinio plano.

Visi inžineriniai tinklai parodyti topografinėje nuotraukoje ir suderinti su juos eksploatuojančiomis įmonėmis.

Statybos darbai esamų komunikacijų nepažeis. Kabelių apsaugos zonose darbus vykdyti tik išsikvietus juos eksploatuojančių žinybų atstovus ir nustačius tikslią jų buvimo vietą. Kasimo ir tankinimo darbai atliekami rankiniu būdu, prižiūrint atsakingiems už darbus vadovams ir laikantis visų saugumo reikalavimų. Gatvės statybos darbai higieninės ir ekologinės situacijos nepablogins.

1 pav. Objekto vieta. Kapitaliai remontuojama A-B atkarpa

<u>Esamų pastatų, inžinerinių tinklų griovimas, perkėlimas, atstatymas</u>

Projektu nenumatomas esamų pastatų griovimas ir inžinerinių tinklų griovimas.

Inžinerinių tinklų apsauginės ir sanitarinės zonos nustatomos vadovaujantis Specialiosios žemės naudojimo sąlygų reikalavimais. Vykdant statybos darbus, būtina atsižvelgti į apribojimus, nustatytus konkrečiai apsauginei ir sanitarinei zonoms, išdėstytus šiose sąlygose.

Esamų inžinerinių tinklų apsaugos zonos:

- iki 1 kV įtampos oro linijoms – po 2 metrus;
- Požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po vieną metrą į abi puses nuo šių laidinių linijų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta.
- Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2,5 metro į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos.

Ryšių tinklai, kurie patenka į darbų zoną, apsaugomi D110 mm apsauginiais vamzdžiais pagal projektą.

<u>Želdiniai</u>

Kapitaliai remontuojamo statinio ribose auga pavieniai medžiai ir menkaverčiai krūmai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 3-507 (Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 3-485(1.5 E) redakcija) patvirtinto Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, už jos ribų ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų pripažinimo keliančiais pavojų eismo saugai sąlygų ir tvarkos ir saugiam eismui pavojų keliančių geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, už jos ribų

ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų genėjimo ir kirtimo tvarkos aprašo reikalavimais.

Medžiai ir krūmai šalinami be leidimo, kai vadovaujantis Lietuvos respublikos vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniems, patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniems“ auga ant inžinerinio statinio ir nėra priskiriami saugotiniems.

Jei pripažinti keliančiais pavojų eismo saugai geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, geležinkelio želdinių apsaugos zonoje ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augantys medžiai ir krūmai atitinka Kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams, patvirtinimo“, šių medžių ir krūmų kirtimo ir genėjimo darbai atliekami Želdynų įstatymo nustatyta tvarka gavus savivaldybės vykdomosios institucijos leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius ir Želdynų įstatymo nustatytais atvejais atlikus želdynų ir želdinių būklės ekspertizę.

Prieš atliekant pripažintų keliančiais pavojų eismo saugai geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, geležinkelio želdinių apsaugos zonoje ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų, priskiriamų saugotiniems želdiniams, kirtimo ir genėjimo darbus parengiama ataskaita, kurioje nurodomi pavojų saugiam eismui keliantys medžiai ir krūmai ir pagrindžiama jų atitiktis Aprašo 5 ir 10 punktuose nustatytoms sąlygoms. Ataskaita teikiama savivaldybės vykdomajai institucijai kartu su prašymu išduoti leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius.

LRV nutarimu dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams

Saugotiniems želdiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys šių kriterijų priede nurodytose augimo vietose ir atitinkantys priede nurodytas rūšis ir matmenis (išskyrus šių kriterijų 2 punkte nustatytas išimtis, susijusias su būkle, rūšimis ar augimo vieta).

Medžiai ir krūmai nepriskiriami saugotiniems želdiniams, jeigu jie yra:

- nudžiūvę, stichinių nelaimių, ekstremalių įvykių, gaisrų ar avarijų metu išversti, nulaužti, apdegę, sužaloti (išskyrus sužalotus dėl neteisėtos fizinių ar juridinių asmenų veikos);
- invazinių rūšių medžiai ir krūmai;
- medžiai ir krūmai, augantys:
- ant pastatų stogų, pamatų ar kitų jų dalių, inžinerinių statinių (išskyrus medžius, esančius kelio juostoje);
- geležinkelio želdinių apsaugos zonoje aukštesni už nuotolį nuo medžio ar krūmo iki artimiausio geležinkelio kelio bėgio, yra pasvirę didesniu kaip 45o kampu į geležinkelio kelių ir (ar) jų įrenginių pusę, blogina matomumą pervažose, perėjose, geležinkelio keliuose, apsunkina eismo signalų, signalinių ženklų matomumą;

- energetikos objektų apsaugos zonose;
- ant melioracijos statinių, įtrauktų į melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitą (išskyrus sureguliuotas upių vagas), ir jų apsaugos zonoje;
- pasienio juostoje, valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonose, kai želdiniai trukdo pasienio juostą, valstybės sienos ženklus, valstybės sienos apsaugos zonos draudžiamuosius ženklus, vaizdo, ryšių ir (ar) signalizacijos sistemas (kompleksus), stebėjimo bokštus ir stiebus eksploatuoti pagal jų paskirtį;
- medžiai ir krūmai, kuriuos numatyta iškirsti pagal parengtus saugomų teritorijų gamtotvarkos planus, kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentus ar kompleksinių kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo vietovių tvarkymo planus, saugomų rūšių apsaugos planus.

Vadovaujantis LR želdynų įstatymo 13 straipsniu želdynus ir želdinius tvarkančios įmonės:

1. Želdynus ir želdinius tvarkančios įmonės privalo turėti specialistų, kuriems šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka būtų suteikta teisė vykdyti želdinių veisimo, augančių medžių ir krūmų genėjimo, želdinių apsaugos nuo ligų ir kenkėjų, vejų ir gėlynų įrengimo darbus.
2. Valstybinės reikšmės automobilių kelių želdinius saugo, tvarko ir naujus veisia valstybinės kelių priežiūros įmonės.

2 lentelė. Kertamų medžių žiniaraštis

Medžių kirtimo žiniaraštis							
PK+	Pusė	Diametras, mm	Rūšis	Atstumas nuo gatvės ašies iki medžio, m	Medžių šalinimo priežastis	Vieta kelio plane	Koordinatės
1+68	Dešinė	400	Liepa	2,37	*Aprašo 10.3 punktas	Gatvės kelkraštyje	X:6191810,66 Y:608287,32
1+75	Dešinė	400	Liepa	2,62	*Aprašo 10.3 punktas	Gatvės kelkraštyje	X:6191803,83 Y:608286,82
1+83	Dešinė	400	Liepa	2,93	*Aprašo 10.3 punktas	Gatvės kelkraštyje	X:6191796,54 Y:608286,22
1+86	Dešinė	400	Liepa	2,63	*Aprašo 10.3 punktas	Gatvės kelkraštyje	X:6191793,39 Y:608286,18

3 lentelė. Kertamų krūmų žiniaraštis

Krūmynų kirtimo žiniaraštis					
PK+	Pusė	Plotas, m^2	Atstumas nuo gatvės ašies iki krūmyno krašto, m	Šalinimo priežastis	Vieta kelio plane
1+72	Kairė	5,00	2,43	*Aprašo 10.3, 10.6 punktai	Gatvės kelkraštyje
1+78	Kairė	5,00	2,26	*Aprašo 10.3, 10.6 punktai	Gatvės kelkraštyje
1+86	Kairė	5,00	2,07	*Aprašo 10.3, 10.6 punktai	Gatvės kelkraštyje

Geologinės sąlygos

Apie geologines sąlygas pateikiamas išsamus Vilnius Tech atliktas tyrimas. Dokumento žymuo Ataskaita. Taip pat pridedamas ir priedas. Dokumento žymuo Bandymų protokolas Nr. 8-2151.

Klimato sąlygos ir reljefas

Projekte kapitaliai remontuojama gatvė yra Pietryčių aukštumų rajone, Aukštaičių parajonyje.

Pagrindinės klimato sąlygos:

- Vidutinė metinė oro temperatūra: 6,1-6,7 °C;
- Šilčiausias mėnuo – Liepa 17,7 - 18,0 °C;
- Šalčiausias mėnuo – Sausis -4,8..-3,8 °C;
- Kritulių kiekis per metus apie 610-690 mm;
- Laikotarpio su sniegu danga trukmė – 90-105 dienų;
- Saulės spindėjimo trukmė apie 1690-1770 valandų;
- Vidutinis vėjo greitis – 2,5 m/s
- Įšalo gylis 1,50 m.

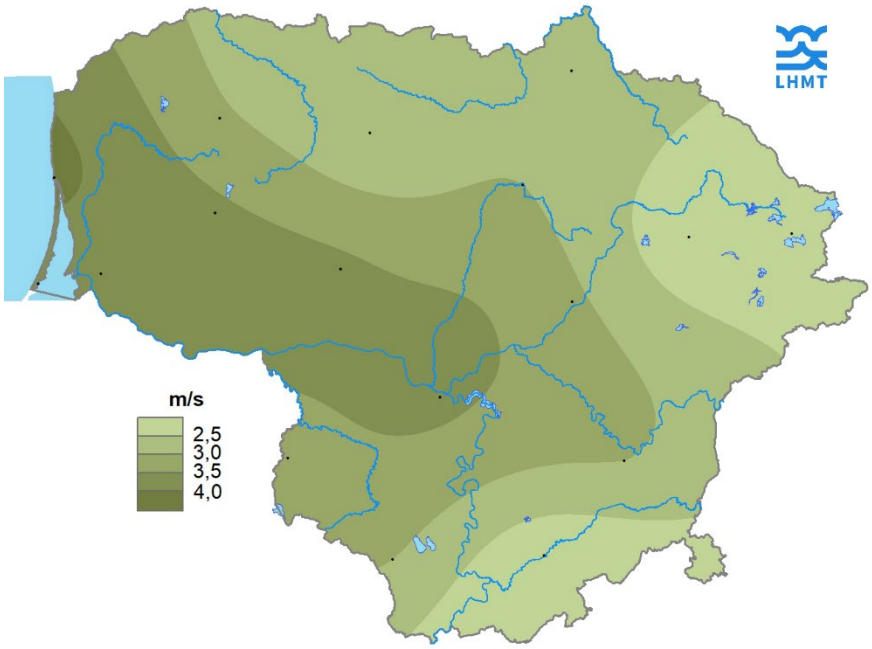

2 pav. Vidutinis metinis vėjo greitis

Gatvės konstrukcijų būklė

Esama gatvės danga žvyras. Dangos plotis svyruoja tarp 3,0-4,0 m. Trasos pradžioje yra trišalė sankryža Y formos žiūrėti (3 pav.). Projektuojama gatvė yra šalutinė, kuri pasijungia į Norkūnų gatvę. Esama danga nelygi, duobėta, nėra užtikrinamas tinkamas vandens nuvedimas žiurėti (4 pav.). Taip yra užaukštėję kelkraščiai. Dalyje ruožo tarpvėžėje yra augalinė juosta (žiūrėti 5 pav.).

3 pav. Trasos pradžia

4 pav. Gatvės ruožo esama būklė

5 pav. Gatvės ruožo esama būklė

Pralaidos

Gatvės ruože yra įrengtos dvi pralaidos, bet nėra jokių vandens kanalų. Pirma pralaida taip betoninė lovio formos žiūrėti (6 pav.), antra pralaida taip pat betoninė D300mm žiūrėti (7 pav.). Pagal kadastro byla pralaidos nėra užrašytos.

6 pav. Esama betoninė pralaida

7 pav. Esama betoninė lovio formos pralaida

3. PROJEKTINIAI SPRENDINIAI

Projektuojamos gatvės padėtis plane nėra keičiama. Gatvė suprojektuota taip kad atitiktų norminius dokumentus. Projektuojama vadovaujantis STR 2.06.04.2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai.“ Projektuojamos gatvės kategorija yra Ds, projektinis greitis 20 km/h.

4 lentelė. Pagrindiniai techniniai parametrai.

Pavadinimas	Mato vienetas	Kiekis	Pastabos
III. SUSISIEKIMO KOMUNIKACIJOS			
3.1. Gatvės (Kooperacijos) Kapitalinis remontas			
3.1.1. kategorija		Ds	
3.1.2. ilgis	km	0,504	
3.1.2.1. kapitaliai remontuojamas ilgis*	km	0,202	
3.1.3. važiuojamosios dalies plotis	m	3,5	
3.1.4. eismo juostų skaičius	vnt.	1	
3.1.5. eismo juostų plotis	m	3,5	

Pastaba: * pažymėti rodikliai baigus statybą ir atlikus kadastrinius matavimus gali turėti neesminių nukrypimų.

Trasa

Biržupio gatvė esanti Kelmės mieste projektuojama taip, kad atitiktų Ds kategorijai keliamus reikalavimus. Gatvė projektuojama vadovaujantis STR 2.06.04.2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ taip, kad nepažeistų trečiųjų asmenų interesų. Projektuojamos Biržupio g. ilgis yra 0,202 km. Toliau gatvė baigiasi, bet jai yra suformuotas sklypas ir tolimesniais etapais planuojama gatvę baigti statyti, tad gatvės gale nėra įrenginėjama apsisukimo aikštelė. Dabartinėje situacijoje gatvė bus suvesta su esama danga, pažvyruojant.

Remontuojamas gatvės ruožas projektuojamas, atkartojant esamos trasos ašį, nežymiai nukrypstant nuo esamos ašies, siekiant užtikrinti optimalius geometrinius parametrus.

Minimalus horizontaliosios kreivės spindulys – 40 m.

Išilginis profilis

Gatvės išilginis profilis suprojektuotas vadovaujantis „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“. Gatvės projektuojamas išilginis profilis projektuojamas taip, kad kuo labiau atkartotų esamą gatvės situaciją.

Maksimalus išilginis nuolydis – 3,60%, minimalus – 1,30%;

Minimalus vertikaliosios išgaubtos kreivės spindulys – 200 m;

Minimalus vertikaliosios įgaubtos kreivės spindulys – 660 m.

Skersinis profilis

Projektuojama gatvė 3,50 m pločio, vienos eismo plotis 3,50 m. Projektuojama gatvės danga – asfaltas, su vienšlaičiu nuolydžiu 2,50%. Abiejuose kelio pusėse įrengiami kelkraščiai po 0,50 m pločio, ir 6,00 % nuolydžiu. Kelkraštis įrengiamas iš skaldos fr. 0/16 mišinio, h = 0,05 m. Projektuojamo kelkraščio nuolydis į esama paviršių.

Nuovažos ir sankryžos

Nuovažos projektuojamos pagal esama situacija taip, kad nebūtų pabloginta esama situacija. Projektuojamu nuovažų dangos konstrukcija atitinka gatvės projektuojama dangos konstrukcija, taip yra įrengiama dėl paprastesnio technologinio įrengimo. Nuovažos asfaltuojamos iki sklypo ribos nedidesniu kaip 8% nuolydžiu, toliau nuovažos yra suvedamos jas pažvyruojant nedidesniu kaip 12% nuolydžiu.

Vertikalusis ženklinimas

Projektuojamas vertikalus ženklinimas, vadovaujantis "Kelių eismo taisyklėmis", „Kelių ženklų įrengimo ir vertikalioje ženklinimo taisyklėmis", ĮT VŽ 14 „Automobilių kelių vertikaliųjų kelio ženklų įrengimo taisyklėmis", TRA VŽ 12 „Automobilių kelių vertikaliųjų ženklų techninių reikalavimų aprašu" ĮT KŽA 08 „Kelio ženklų atramų parinkimo, projektavimo ir įrengimo taisyklės".

Projektuojamų kelio ženklų dydžio grupė - 0, išskyrus pirmumo ženklus kurių dydžio grupė - 1 ir kitus kelio ženklus kurie negali būti mažesnės nei 1 dydžio grupės vadovaujantis Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo taisyklėmis.

Projektuojamų kelio ženklų atspindžio klasė – RA1, išskyrus projektuojamus pirmumo kelio ženklus, kurių atspindžio klasė RA2.

Kelio ženklų skydai tvirtinami prie atramų ir gembinių atramų, atramos Kelių ženklų įrengimo ir vertikalioje ženklinimo taisyklėmis", ĮT VŽ 14. Gembinės atramos ir skydo aukštis negali būti mažesnis nei 2,75 m ir nedidesnis kaip 4,50 m;

Skydai tvirtinami prie vamzdinių metalinių atramų, pastatytų ant betono pagrindo C 25/30 XF2 AP F50.

Kelio ženklai ir jų simbolių spalvos turi atitikti Lietuvos standartą LST EN 12899-1:2008.

Esminiai dangos konstrukcijos parametrai

Biržupio g. dangos konstrukcija: Parinkta vadovaujantis atlinkais Vilnius Tech KTI skaičiavimais. Ataskaita pridedama prie priedų.

- Asfalto pagrindo-dangos sluoksnis iš mišinio AC 16 PD 0,07 m;
- CTB Viršutinis pagrindo sluoksnis iš gruntų, surištų rišikliu ir priedu 0,40 m
- Esami gruntai/gruntai be rišiklių.

Vejos įrengimas

Remonto darbų metu pažeisti plotai ir įrengiami šlaitai turi būti sutvarkyti užpilant 10 cm dirvožemio sluoksniu bei apsėjant žole. Jokių želdinių šalinimo darbai nenumatomi.

Vandens nuvedimas

Vanduo vienšlaičiu gatves nuolydžiu nubėgą į kairės pusės šlaitą, pagal dabartinę situacija į sklypą. Iš dešinės gatvės pusės susirinkęs vanduo išbėgą į kairę gatvės pusę projektuojamomis HPDE D200 pralaidomis.

4. BAIGIAMIEJI DARBAI

Atlikus kelio ruožo remonto darbus sutvarkoma statybvietė, atstatomas pažeistas augalinis sluoksnis. Visos atliekos turi būti išvežtos į atitinkamas atliekų surinkimo ir utilizavimo vietas.

5. DARBŲ ATLIKIMAS

Vykdant statybos darbus nėra numatyta eismo uždarymo. Numatoma darbus vykdyti darbų ruožais, uždarant pusę važiuojamosios dalies.

Rangovas turi pasirūpinti atitinkamais kelio ženklais apribojančiais eismo sąlygas remontuojant kelią.

Darbų zonų aptvėrimas bei eismo organizavimas statybos metu vadovaujantis „Automobilių kelių darbo vietų aptvėrimo ir eismo reguliavimo taisyklės T DVAER 12“ ir suderinus su statytoju.

6. DARBŲ SAUGA

Visais darbo saugos klausimais būtina vadovautis galiojančiais įstatymais ir norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbų saugą ir higieną statyboje.

Ypatingą dėmesį būtina atkreipti į tai, kad:

- pašaliniai asmenys nepatektų į darbų vykdymo zoną;
- elektriniai statybos mechanizmai, įrankiai būtų įžeminti;
- būtų paskirtas darbuotojas, atsakingas už visų darbo saugos reikalavimų vykdymą.

Darbo vietos objektuose įrengiamos pagal „Darboviečių įrengimo statybvietės nuostatus“.

Statybos metu statybvietėje darbdavys privalo vykdyti Lietuvos Respublikos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytas darbdavio pareigas.

Darbdavys, vykdantis darbus statybvietėje, privalo informuoti darbuotojus ir (arba) jų atstovus apie visas darbuotojų saugos ir sveikatos priemones, kurios taikomos statybvietėse Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatyta tvarka.

<u>Reikalavimai darbui su įrenginiais ir medžiagomis</u>

Naudojami darbo įrenginiai turi būti techniškai tvarkingi, pritaikyti darbui ir atitikti saugos ir sveikatos reikalavimus nurodytus „Darbo įrenginių naudojimo bendruosiuose nuostatuose“ ir techniniame reglamente „Mašinų sauga“, nekelti pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai.

Darbo įrenginiai turi būti naudojami, techniškai prižiūrimi ir aptarnaujami pagal gamintojo nustatytą tvarką ir techninio eksploatavimo sąlygas.

Ant darbo įrenginių turi būti saugos ženklai, žymenys. Jei jie dėl kokių nors priežasčių yra pažeidžiami, ženklai, žymenys turi būti atnaujinti.

Visos medžiagos turi būti naudojamos pagal paskirtį ir taip, kad nekeltų pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai, neterštų aplinkos.

Pervežti, laikyti ar naudoti medžiagas reikia laikantis reglamentuojančių normatyvinių dokumentų, saugos taisyklių ar instrukcijų.

Darbuotojai, dirbantys su kenksmingomis agresyviomis, degiomis, sprogiomis medžiagomis, turi būti supažindinti su šių medžiagų saugos duomenų lapu ir žinoti jų poveikį žmogui, mokėti naudotis asmeninėmis apsauginėmis ir higienos priemonėmis, saugiai elgtis ekstremaliose situacijose (gaisro, sprogimo, stichinių nelaimių atvejais).

Saugos darbe reikalavimai dirbant su mechanizmais

Dirbti kelių tiesimo ir statybos mašinų (ekskavatorių, frezų, buldozerių, skreperių, greiderių, kėlimo kranų, automobilių) mašinistu gali asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų, turintis mašinisto (traktorininko, vairuotojo) pažymėjimą, leidžiantį dirbti su šio tipo mechanizmu, pasitikrinęs sveikatą, apmokytas ir instruktuotas.

Visi kelių tiesimo darbuose naudojami savaeigiai mechanizmai darbo metu turi būti su įjungtais oranžinės spalvos mirksinčiais švyturėliais. Ne darbo metu gali būti be įjungtų švyturėlių, tačiau pastatyti ne važiuojamojoje kelio dalyje ar kelkraštyje, taip pat saugiu atstumu nuo darbų zonos.

Veikiančių mechanizmų darbo zonoje draudžiama būti pašaliniams asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su mechanizmų darbu.

Aptikus mechanizmų darbo zonoje didelių akmenų, kelmų ar kitų daiktų, kurie gali sukelti pavojų, būtina pašalinti kliūtį.

Elektros perdavimo linijų apsauginėje zonoje galima dirbti tik turint tinkamai įformintą paskyrą-leidimą.

Darbo metu turi patikimai veikti visos apsaugos priemonės ir įtaisai (apsauginiai vožtuvai, avariniai jungikliai ir kt.). Visos judančios mašinos dalys turi būti uždengtos apsauginiais gaubtais.

4.7. Dirbant kelių tiesimo ir statybos mašinomis draudžiama:

- įlipti, išlipti iš mašinos jos eigos metu;
- dirbti esant atidarytoms kabinos durelėms;
- dirbti su išjungtu švyturėliu;
- dirbti krovinių kėlimo įrenginių veikimo zonoje;
- kabinoje vežti žmones;
- stovėti ant judančios mašinos laiptelio;
- palikti veikiančią mašiną be priežiūros;
- palikti neveikiančią mašiną nuokalnėje;
- remontuoti esant įjungtam varikliui, kompresoriui ar esant oro slėgiui jungiamosiose žarnose.

Būtinos pirmosios medicininės pagalbos priemonės

Įvykus nelaimingam atsitikimui, incidentui ar avarijai, darbdavys nedelsdamas privalo imtis priemonių jų pasekmėms sumažinti ir informuoti darbuotojus, kurie su tuo susiję.

Statybvietėje turi būti užtikrinta, kad darbuotojui bet kuriuo metu galėtų būti suteikta pirmoji pagalba. Darbuotojai turi būti apmokyti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam. Darbuotojas, kuris įvykus

nelaimingam atsitikimui buvo sužeistas arba staigiai susirgo, turi būti nedelsiant nugabentas į medicinos įstaigą.

Atsižvelgiant į statybos darbų apimtį ir (arba) veiklos rūšį, pagal darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus turi būti numatytos patalpos pirmajai pagalbai teikti. Pirmosios pagalbos patalpose turi būti pagrindinė pirmosios pagalbos įranga bei priemonės. Į tokias patalpas turi būti lengvai patenkama su neštuvais. Šios patalpos turi būti paženklintos, kaip nustatyta Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatuose, ir nurodytos kelrodžiais. Pirmosios pagalbos priemonės turi būti visose vietose, kuriose jos reikalingos pagal darbo sąlygas. Jų laikymo vietos turi būti pažymėtos, gerai matomos ir lengvai pasiekiamos. Matomose vietose turi būti aiškiai nurodyti gelbėjimo tarnybų (greitosios medicinos pagalbos, gaisrinės ir avarinės dujų tarnybos) telefono numeriai ir adresai.

7. UNIVERSALAUS DIZAINO, APLINKOS IR STATINIŲ PRITAIKYMAS NEĮGALIESIEMS

Remontuojamame gatvės ruože nėra autobusų sustojimo vietų ir šaligatvių, todėl papildomos priemonės, pritaikytos neįgaliesiems, nėra numatomos.

8. STATYBOS DARBŲ POVEIKIS APLINKAI, GYVENTOJAMS IR KAIMYNINĖMS TERITORIJOMS

Poveikis aplinkai

Numatomo gatvės rekonstravimo darbai neturės neigiamo reikšminio poveikio šioje zonoje esančioms teritorijoms bei aplinkos požiūriu jautrioms teritorijoms (saugomoms nacionalinių įstatymų, „Natura 2000“ ekotinklui). Rekonstruojama gatvė nepatenka į ekotinklo „Natura 2000“ saugomas teritorijas.

Statybos darbų metu neigiamas poveikis paviršiniams ir požeminiams vandenims dėl blogų statybinių medžiagų, tepalų laikymo, nelaimingų atsitikimų draudžiamas. Privaloma, kad statybiniai mechanizmai būtų tinkamos techninės būklės, laikytis darbo saugos reikalavimų. Statybvietėje turi būti absorbuojančių medžiagų sandėliavimo vieta. Įvykus avarinei situacijai užterštas sorbentas turi būti vežamas į tokių atliekų sandėliavimu užsiimančias įmones, kad kenksmingos medžiagos nepatektų į aplinką.

Neigiamas poveikis želdiniams gali būti dėl statybos aikštelėje važinėjančių sunkių mašinų bei naudojamų kitų mechanizmų, kurie gali pakenkti medžio kamienui ar šaknims. Statybos darbų metu siekiant apsaugoti želdinius, kurių šiame techniniame projekte nenumatyta pašalinti, būtina imtis apsauginių priemonių:

– išpurenti ir patręšti žemę po statybvietėje augančių medžių ir krūmų lajomis prieš statybos pradžią, kad pagerėtų jų augimo sąlygos statybos laikotarpiu;

– iki darbų pradžios aptverti medžius ir krūmus, augančius statybvietėje ir arčiau kaip 5 m nuo įvažiavimo ar išvažiavimo iš statybvietės važiuojamosios dalies krašto (pagal Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisykles);

– aptveriant visą statybvietę, neaptverti į ją nepatenkančių gatvės ir kitų želdinių;

– įrengti takus, pakeltus virš žemės paviršiaus, ne arčiau kaip 1,5 m nuo medžio kamieno, kai darbo metu reikia vaikščioti arti želdinių (po medžių lajomis);

– laistyti želdinius;

– nesandėliuoti medžiagų ir įrenginių, nevažinėti, nestatyti transporto priemonių, laikinų statinių ir įrenginių prie medžių arčiau kaip 1 m nuo medžių lajų projekcijų, bet ne arčiau kaip 3 m nuo kamieno ir 2 m nuo krūmų. Nesandėliuoti degių medžiagų arčiau kaip 10 metrų nuo medžių kamienų ir krūmų;

– nekasti tranšėjų arčiau kaip 3 m nuo medžio kamieno, kurio diametras didesnis kaip 15 cm, arčiau kaip 2 m, kai kamieno diametras iki 15 cm ir arčiau kaip 1,5 m – nuo krūmų, skaičiuojant atstumą nuo kraštinio stiebo;

– tvirtinti tranšėjų, kasamų biriame ir šlapiame grunte, leidžiamu atstumu prie medžių ir krūmų, sienutes statramsčiais;

– užpilti žemėmis pagal projektą padarytas tranšėjas per trumpiausią laiką, bet ne ilgiau kaip per mėnesį;

– medžių pomedyje (lajos projekcijos zonoje) darbus vykdyti žemiau pagrindinių skeletinių šaknų (ne mažiau kaip 1,5 m nuo dirvožemio paviršiaus), nepažeidžiant šaknų sistemos;

– nepakeisti daugiau kaip 5 cm (virš ar žemiau) natūralaus grunto lygio prie medžio šaknų kaklelio ir iki 2 m atstumu nuo medžio kamieno.

Poveikis gyventojams

Rekonstravimo darbų metu nebus ribojamas eismas.

Statybos darbų metu neigiamas poveikis gyventojams gali būti dėl mechanizmų keliamo triukšmo. Triukšmo šaltiniai statybos metu yra naudojama įranga (buldozeriai, ekskavatoriai-krautuvai, automobiliai savivarčiai, sutankinimo mašinos (volai), dangos klotuvai, kt.). Neigiamas triukšmo poveikis galimas ir didesnėje teritorijoje dėl statybinių medžiagų transportavimo, žaliavų gavybos ir gamybos.

Siekiant sumažinti neigiamą gyventojams poveikį dėl triukšmo, rekomenduojama:

– neįrenginėti darbų įrangos/technikos, medžiagų ir atliekų sandėliavimo aikštelių jautriose zonose. Aikštelės planuojamos kuo toliau nuo išskirtų jautrių zonų;

– suderinti kelias reikšmingai triukšmingas operacijas, kad jos būtų atliekamos kartu;

– planuoti darbo procesą (su triukšmą skleidžiančia darbų įranga nedirbti naktimis, švenčių ir poilsio dienomis).

– jei matavimo būdu nustatoma, kad triukšmo lygis viršija ribinius dydžius, nustatytus atitinkamai teritorijai, ir nėra alternatyvių triukšmo mažinančių būdų, rekomenduojama taikyti laikinas triukšmo užtvaras.

Poveikis kaimyninėms teritorijoms

Statybos darbų metu neigiamas poveikis kaimyninių teritorijų aplinkai gali susidaryti dėl kelių dulkėjimo. Kad sumažinti šį neigiamą poveikį, rekomenduojama optimaliai parinkti statybinių medžiagų transportavimo schemas.

Planuojamos ūkinės veiklos pobūdis

Augalinis sluoksnis nuo esamo žemės paviršiaus nukasamas ir išvežamas į saugojimo aikštelę arba sandėliuojamas vietoje. Nuimtas derlingas sluoksnis bus panaudotas pakelės plotų rekultivacijai.

Atliekami darbai ir atskiros medžiagos turi atitikti kokybės reikalavimus, aprašytus normatyviniuose dokumentuose, projekto techninėse specifikacijose arba standartuose ir instrukcijose. Kai atliekamų darbų ar atskirų medžiagų kokybė nenurodyta, tai darbai ir medžiagos turi atitikti analogiškų standartų ir nurodymų reikalavimus, arba turi turėti ypatumus, įprastus analogiškam statiniui, atsižvelgiant į jo naudojimą, ilgaamžiškumą ir aplinką, kurioje statiniai bus statomi.

Atliekos

Planuojama veikla nėra susijusi su gamyba ar perdirbimu, todėl po veiklos įgyvendinimo atliekų susidarymas nenumatomas. Numatomos tik įprastinės transporto eksploatacinės atliekos.

Pagrindiniai atliekų kiekiai susidarys statybos darbų metu. Statybos darbų metu susidarysiančios statybinės - griovimo atliekos bus tvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymais „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ ir „Dėl statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Atliekų tvarkymo įstatymu ir STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra.“ reikalavimais.

Statybinės atliekos iki jų išvežimo privalo būti saugomos uždaruose konteineriuose arba tinkamai įrengtoje aikštelėje. Atliekos statybvietėje negali būti maišomos, privalomas rūšiavimas, pastatant specialius konteinerius. Vienarūšės atliekos turi būti atskirtos į: pakartotinai naudotinas, galimas perdirbti, šalinamas.

Pagal prioritetą rekomenduojama laikytis atliekų tvarkymo hierarchijos, atliekas tvarkant šiuo eiliškumu: prevencinis atliekų vengimas, paruošimas naudoti pakartotinai, perdirbimas, kitas panaudojimas (pvz.: energijai gauti), šalinimas į sąvartyną. Turi būti pasirašomos sutartys su atliekų vežėjais bei tvarkytojais ir atliekos atiduodamos atliekų tvarkytojams, registruotiems atliekas tvarkančių įmonių registre ir užsiimantiems atliekų tvarkymo veikla.

Atliekant statybos darbus, susidarys keleto rūšių nepavojingos atliekos: betonas, mediena, plastmasė, asfaltbetonio laužas, metalų mišiniai, gruntas ir akmenys ir kt. Frezuotas asfaltas ir esamas pagrindas gali būti panaudojamas naujai rengiant pagrindus. Statybinį laužą, atliekamą gruntą numatoma pristatyti atliekų tvarkytojams. Tikslūs atliekų kiekiai ir tvarkymo būdai bus detaliai pateikiami techniniame darbo projekte.

Radioaktyvių medžiagų gatvės rekonstravimo ir eksploatavimo metu naudoti ir saugoti nenumatoma.

Nuotekų susidarymas, preliminarus jų kiekis, jų tvarkymas

Požeminio vandens vandenviečių ar jų apsaugos zonų artimoje aplinkoje yra.

Pagal aplinkos ministro įsakymą „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimų“ nustatytos artimiausių paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos. Upių pakrantės apsaugos juosta 50,0 m, apsaugos zona – 500 m.

Statybos darbai turi būti atliekami nepažeidžiant vandens telkinių apsaugos zonų ir upės pakrantės apsaugos juostų apsaugos režimo reikalavimų, t.y. paisant veiklos draudimų, nurodytų Saugomų teritorijų įstatyme bei LR Vyriausybės nutarime Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“.

Vadovaujantis 2007 m. balandžio 2 d. Nr.D1-193 Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ planuojamas kelias ir jo aplinka nėra galimai teršiama teritorija.

Triukšmo poveikis ir priemonės statybos metu

Neigiamas triukšmo poveikis statybos metu yra trumpalaikis. Poveikio trukmė − nuo pasiruošimo darbų statybos objekto teritorijoje iki teritorijos sutvarkymo statybos darbų pabaigoje.

Rekomenduojame planuoti statybos darbų procesą. Rekomenduojame su triukšmą skleidžiančia darbų įranga arti gyvenamųjų pastatų nedirbti švenčių ir poilsio dienomis, o darbo dienomis nedirbti vakaro (18:00–22:00 val.) ir nakties (22:00–06:00 val.) metu (LR Triukšmo valdymo įstatymas: triukšmo prevencija statybos metu; statinių ekspertizė, ar įgyvendinti visi triukšmo mažinimo reikalavimai). Taip pat rekomenduojame pagal galimybes rinktis tylesnę statybos darbams naudojamą įrangą, tylesnius darbo metodus (pvz. suderinti kelias triukšmingas operacijas).

Laikantis siūlomų darbo ribojimų, reikšmingo neigiamo poveikio statybos metu nenumatoma.

9. SAUGOMOS TERITORIJOS TVARKYMO IR APSAUGOS REIKALAVIMAI

Saugomų teritorijų, tinklų ir objektų apsaugos ir sanitarinės zonos nustatomos vadovaujantis LR Specialiųjų žemės ir miško sąlygų naudojimo įstatymu.